

komme den Vej, og den Kendsgerning maa man jo tage til Efterretning. Man kan altsaa fra vor Side, og jeg føler mig overbevist om fra store Arbejderkredsers Side, kun hilse med Glæde, at dette Lovforslag nu er fremsat.

Jeg skal om Enkelthederne ikke sige mange Ord, saa meget mindre som Lovforslaget nu vil blive henvist, forstaar jeg, til et Udvalg. Den Dispensationsret for Sæsonvirksomheder, hvorom der er Tale under Punkt 3, kan maaske være lidt betænkelig. I hvert Fald forekommer det mig, at den Tid af 4 Maaneder, som er fastsat, er ret rigelig. Men navnlig er jeg betænkelig ved den sidste Del af Punkt 2, hvor der siges, at ved Hold-Skifte kan der arbejdes indtil 16 Timer i et Døgn, og der fortsættes med, at i 3 paa hinanden følgende Uger maa der ikke arbejdes længere end $3 \times 7 \times 8 = 168$ Timer. Det er sat som en Begrænsning, men det er unægtelig en meget vidtgaaende Begrænsning, og det er en Bestemmelse, som har vakt stor Betænkelighed i Arbejderkredse. Hvis Loven førtes ud i Livet med den Bestemmelse, vilde det f. Eks. paa Oliemøllerne betyde et Tilbageskridt. Det er, som jeg nævned, en af de Virksomheder, hvor man har 8 Timers-Arbejdsdag ifølge Overenskomst, og der er i denne Overenskomst ogsaa Tale om Hold-Skifte og en maksimal Arbejdstid for 3 Uger, men denne Tid er ikke 168 Timer, men 160 Timer. Derved opnaas, at Arbejderne faar en Søndag fri hver tredie Uge uden at skulle arbejde 16 Timer i et andet Døgn til Gengæld. Fabrikken standses en Gang hver tredie Uge, hver tredie Søndag, og det er sagt mig — og det er vistnok ogsaa rigtigt —, at Virksomheder med kontinuerlig Drift af forskellige Grunde skal standse en Gang imellem, og denne Standsning kan da lægges paa hver tredie Søndag, saaledes at der derved gives Arbejderne en Søndag fri. Denne Ordning er, som sagt, gældende i Oliemøllerne og har været gældende der siden 1916.

Men ogsaa Papirfabrikkernes Arbejdere er, ved jeg, ængstelige ved denne Bestemmelse om Skifte. Papirfabrikkerne har hidtil i Henhold til Helligdagsloven været standsede alle Søn- og Helligdage, og som Følge deraf har de paagældende Arbejdere haft fri ligesom andre Mennesker; den eneste Undtagelse har været Søndagen efter Store Bededag, hvor der jo kun er een Søgnedag mellem en Helligdag og den følgende Søndag, og hvor det

derfor vanskeligt kan betale sig for Fabrikkerne at fyre op og sætte i Gang for denne ene Dag. De har da regelmæssig faaet Dispensation for denne Søndag, men ellers har Arbejdet hvilet paa alle Søn- og Helligdage. Man frygtér nu fra de paagældende Arbejderes Side for, at Bestemmelsen her skal kunne skade med Hensyn til den Helligdagshvile, de har haft. Jeg gaar imidlertid ud fra, at denne Bestemmelse i Lovforslaget ikke kan foranledige en anden Fortolkning af Helligdagsloven end den, der nu er gældende, og jeg gaar ud fra, at det er en Maksimalgrænse, saa der kan være Mulighed for ved Overenskomst at opnaa Indrømmelser for Arbejderne paa dette Punkt. Alligevel kan dette maaske i Praxis blive vanskeligt. Det paagældende Punkt i Lovforslaget kan let opfattes som en Invitation til Arbejdsgiverne om nu ogsaa at benytte denne Maksimalgrænse, og hvis der altsaa er Ønske derom, og det viser sig at kunne gennemføres, vil det paa de Omraader, jeg har nævnt, betyde et Tilbageskridt fra, hvad der nu gælder i Kraft af en faglig Overenskomst. Derfor tror jeg, at det vil være rigtigt, at det høje Ting foretager en Forandring i Lovforslaget paa dette Punkt og ændrer disse Bestemmelser om Hold-drift i Arbejdernes Favør.

Ifølge Lovforslagets Bestemmelser om $3 \times 7 \times 8$ Timer i Løbet af 3 Uger, fortsat Aaret rundt, regnes hver af Aarets Dage som Arbejdsdag. Helligdagsfrihed for de paagældende Arbejdere skulde da indvindes ved en fordoblet Arbejdstid i et enkelt Døgn. Den samlede ugentlige Arbejdstid kommer til at udgøre 56 Timer, og det er ikke nogen kort Arbejdstid. Det er jo ikke helt ualmindeligt, at man nu i Dagarbejde har en Arbejdstid af 9 Timer daglig i 6 Dage, altsaa 54 Timer i et almindeligt Haandværk eller anden Virksomhed, hvor der ikke er Tale om Døgndrift; men ved dette Lovforslag skulde der altsaa aabnes Adgang til, at man i kontinuerlig Drift ved Natarbejde, hvor alle de særlige Forhold er til Stede, som jeg kortelig har berørt, skulde kunne faa en længere Arbejdstid, end almindeligt er ved Haandværk og andet Dagarbejde. Dette kan neppe have været Ministeriets Hensigt, og jeg tror derfor, at en Ændring paa dette Punkt er ønskelig. Men denne og andre Enkeltheder vil der jo nu blive Lejlighed til at se paa i et Udvalg, og jeg skal derfor ikke opholde mig mere derved.

Til Slutning maa jeg med Tilfredshed notere Ministerens Udtalelse, da han fore-